

הפנתעה

קפיטן ו' דניאל

אחת ממחלקות הגדוד הראשון של חטיבת החי"ר המוצנח 173 הפועלת בויאט-נאם, יצאה בחודש ספטמבר לביצוע משימה עצמאית, שניתן להגדירה כ"חפש והשמד". מחלקה זו הצליחה לחדור לתוך מערכת מוצבי-חוץ של הוואט-קונג, ולערוך — בהצלחה רבה — התקפה באיזור הרה-סכנות. גורם ההפתעה היה את היסוד החיוני בהצלחת המשימה.

וצפיפות הצמחיה — ובלשו אחר סימנים שיעידו על הימצא אות האויב החמקמק. אם לא גילו מאומה, שבה המחלקה לנוע כ-300 מטרים נוספים, ואחר חזרה על אותו נוהל עצמו, וכן הלאה.

לויט' אוקס נוכח לדעת במבצעים קודמים, כי שיטה זו יעילה מאוד. בצמחיה העבותה של הג'ונגל, המגבילה את אפשרויות הפיקוד והשליטה והמעניקה תנאים נוחים להצבת מארב, מסוגלת מחלקה לסרוק בשיטה זו שטח גדול הרבה יותר מאשר בנקטה רק אמצעי-אבטחה מקובלים ותבנית רגילה — ראש-חץ, שדרה או ראש-חץ הפוך (דמוי V).

בשעה 1400 בקירוב גילתה אחת מן החוליות, שנשלחו אל חזית המחלקה, לוחם וואט-קונג בתוך עמדה קדמית. בתנועה אטית והיירה שבה חוליה זו על עקבותיה ודיווחה למפקד המחלקה על גילויה; הלה כינס את מחלקתו, ושיגר קדימה פטרול-סיור קטן. חיילי הפטרול גילו בקתות מוסוות אחדות, כ-100 מטרים מעבר לעמדה הקדמית שבה נתגלה איש הוואט-קונג. לאור הידיעות הללו, שיגר לויט' אוקס במהיר

סיפור המעשה

המחלקה האמורה, לאחר שנטלה חלק בהסתערות ניידת-אוויר מוצלחת צפונית לבן קאט ובסמוך אליה, נצטוותה לנוע — כחלק משדרה פלוגתית — אל איזור פיגוי גדודי במסוקים, מרחק קילומטרים אחדים. בצהרי היום קיבל מפקד המחלקה, לויט' רוברט אוקס, פקודה לנוע בציר נפרד אל איזור הפיגוי, ולסרוק שטח, אשר לפי הידיעות שנתקבלו נסתמנה בו פעילות אויב.

שעה שנעה המחלקה דרך הג'ונגל העבות, המשובץ פה ושם שדות-אורז פתוחים, התרכזו לויט' אוקס בגילוי האויב לפני שיגלה זה את מחלקתו. לשם כך נעה מחלקתו למרחק כ-300 מטרים באחת מתבניות-הקרב המחלקתיות הרגילות, עם חוד לפניה ואבטחות באגפיה, עוצרת, ונערכת בחפזה להגנה היקפית. מתוך היערכות זו שלח לויט' אוקס חוליות בני חמישה אנשים כל אחת, אל החזית והאגפים — פרוסים לשלושה כיוונים; חוליות אלו התרחקו מן המחר לקה 50 עד 200 מטרים כל אחת — בהתאם לפני השטח

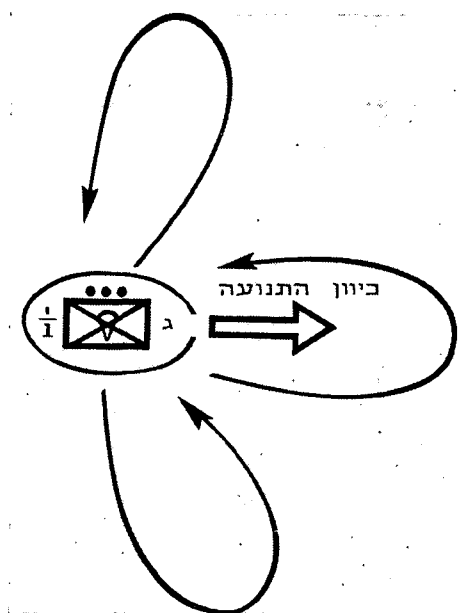
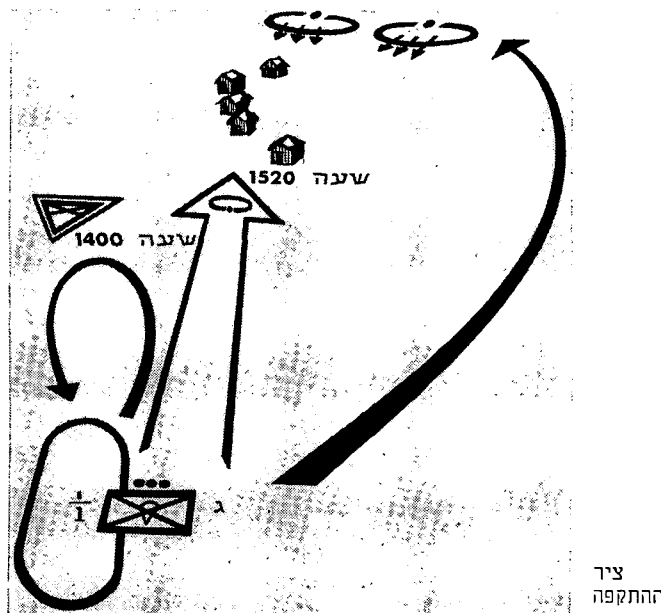
רות שתי כיתות, על מנת שתאגפנה את מחנה הויאט־קונג, תגענה לעברו האחר, ותיערכנה שם בעמדות־חסימה. בשעה 1520 קיבל מפקד המחלקה ידיעה במכשיר הקשר, כי כיתות החסימה כבר הגיעו למקומן ותפסו עמדות. הוא הניע את מחלקתו קדימה, כשהכיתות נעות בשדרת־מסע, והקפיד על שקט. בהתקרב הכיתות אל המחנה, התפרסו בשרשרת, ככל שאיפשרה להם הצמחיה העבותה, ולאחר מכן פתחו בהסתערות מהירה. האויב הופתע כליל. 12 מתוך 15 לוחמי הויאט־קונג שתפסו עמדות ליד הבקתות, נהרגו בהסתערות עצמה; שלושת הנותרים, שניצלו מן ההסתערות, נהרגו בנסותם להימלט בנתיב החסום על־ידי כיתות־החסימה.

ניתוח

לויט' אוקס וחילי מחלקתו הצליחו להפתיע ולהשמיד יחידת־אויב בתוך שטחה.

התבנית ההתחלית שבה ערך המפקד את מחלקתו הוכחה כיעילה להשגת הפתעה — מבלי שהוא עצמו יופתע על־ידי מארב — בתוך ג'ונגל עבות. לוא נעה המחלקה באחת התבניות המקובלות, סביר להניח, כי היתה מתגלית לעין הצופה בעמדה הקדמית של הויאט־קונג, שהוקמה ממש למטרה זאת — ויתרון ההפתעה היה כולו לאויב. לוא קרה כך, היה לויט' אוקס עומד בפני הבעיה כיצד להציל אותו חלק מכוחו שלא נפגע, וכיצד לחלץ פצועים ולפנות הרוגים — במקום שיוכל להסתער במלוא כוחו על מחנה האויב, ולהשמיד את לוחמיו.

משנוכח לויט' אוקס כי לא יוכל לכתר את מחנה האויב כולו בכוח הקטן שעמד לרשותו, הציב חסימות בנתיבי־המילוט האפשריים של האויב — השיג הפתעה נוספת, והצליח להשמיד את כל כוח האויב באותו מחנה, ואת המחנה עצמו.

לקחים

ההפתעה, כעיקרון מעקרונות המלחמה, אינה נחלתה של רמת־פיקוד מסויימת. כדי שיושג ניצחון מכריע, הכרח לשאוף להשגת הפתעה בכל רמות הפיקוד, החל ברמת הארמיה וכלה ברמת הכיתה. לעולם אין לתת בידי האויב את יתרון ההפתעה, וביחוד כאשר נלחמים בו בשטחו שלו.

באשר למפקד היחידה הקטנה, נודעת לעיקרון ההפתעה חשיבות עליונה בכל סוגי המבצעים — בהתקפה, בהגנה, בפטרולים לכל סוגיהם, בתנועה ברכב וברגל, ובמארב. עליו לפתח ביחידתו את כושר ההפתעה ולהתמיד בכך.